

LÁ THƯ MỤC VỤ

Xuyên qua khe hở trên vách, tôi biết chiếc xe tải chở các tù nhân (nhóm linh mục Nguyễn Văn Vàng trong đó có tôi và nhiều tù nhân khác) đang chạy trên đường Phan Thanh Giản (cũ) hướng về phía Hàng Xanh. Không ai có đồng hồ (vì đã bị tịch thu ngay từ lúc bị bắt) nên không biết là mấy giờ sáng, chỉ biết là còn khuya lắm vì phố xá vẫn còn yên giấc ngủ. Xe vượt qua ngã ba Vũng Tàu, tôi biết mình sẽ không bị giam ở trại tù Xuyên Mộc, rồi xe vượt cầu Đồng Nai và quẹo phải ở ngã ba Sặt, không biết họ sẽ đem mình đến đâu chỉ biết là xe đang tiến vào tỉnh Biên Hoà dọc theo quốc lộ I. Vượt ngã ba Dầu Giây, xe không quẹo trái vào quốc lộ 20 lên Lâm Đồng mà chạy thẳng vào thị xã Long Khánh và dừng lại khá lâu. Vào lúc rạng đông, xe lại tiếp tục quốc lộ I hướng về Phan Thiết. Không ai bảo ai, các tù nhân trong xe biết mình sẽ bị chuyển ra một trại nào đó ở miền Trung, mà trong đời tù ai cũng biết càng đi xa Sài Gòn bao nhiêu, càng nhiều gian khổ bấy nhiêu.

Lúc này tôi mới nhìn rõ từng gương mặt của hơn 30 con người đau khổ, tay bị còng dính chặt nhau, chân bị cùm vào một thanh sắt dưới sàn xe. Tất cả bị dồn chặt cứng dính sát vào nhau nhưng mỗi người lại mang những ưu tư lo lắng khác nhau. Họ là ai tôi chưa hề gặp mặt, họ tên gì tôi cũng chưa hề biết (trừ linh mục Vàng), chỉ biết rằng những con người này đều là tù nhân của chế độ đang cai trị. Định mệnh đã dồn tất cả vào trong chuyến xe đặc biệt này. Sau khi hỏi thăm, tôi được biết ngoài nhóm của linh mục Vàng (vì cùng ra toà nên biết mặt nhau), còn có mấy nhóm mang tội danh khác như ‘Phục Quốc’, ‘Liên Bang Đông Dương’, ‘Cứu Nguy Dân Tộc...’ kể cả vượt biên bị xử án nặng. Rồi khi đến một trại tù nào đó, tất cả sẽ bị phân chia mỗi người một nẻo, số phận ai người nấy lo. Hầu hết đã ngồi tù hơn 3 năm nên biết cách giữ mình thủ thế, càng ít thổ lộ về bản thân bao nhiêu càng tốt bấy nhiêu. Bầu khí trong xe khá ngọt ngào cho đến khi xe vào Phan Rí thì bắt gặp một tù nhân bị ‘Tào Tháo’ đuổi kịch liệt khiến cả xe nòng nặc mùi xú uế ! Ai cũng khó chịu và la mắng vì hôi thúi quá.

Cha Vàng chỉ cần phán một câu : “Người quân tử, hôi như không hôi” thế là (có lẽ trong thâm tâm ai cũng muốn nhận mình là bậc quân tử) nên mọi người cười ồ lên và chấp nhận mùi hôi. Những người bị còng tay dính với ‘nạn nhân của Tào Tháo’ bèn ra tay giúp thanh toán được phần nào hay phần nấy những món nợ do Tào Tháo gây ra. Đó là biến cố thứ nhất giúp mọi người trong xe xích lại gần nhau hơn. Biến cố thứ hai giúp mọi người đoàn kết và thương yêu nhau hơn là khi xe dừng lại lúc rạng sáng hôm sau ở lối vào thị trấn Tuy Hoà. Như tôi đã tường thuật mấy năm trước : Có một bà cụ biểu hết rổ khoai lang luộc (là cả một ngày sinh nhai của bà) cho đám tù nhân. Hai mươi mấy củ khoai của bà không đủ cho hơn ba mươi dạ dày đã 2 ngày không ăn, đang đói như thế thì thấm vào đâu, nhưng cái tình cảm chân thành của bà làm ai cũng động lòng. Xe đã đến ngã ba Chí Thạnh rồi quẹo trái vào ga La Hay đến chỗ gọi là ‘thung lũng tử thần A 20 mà trên xe không ai nói một lời. Tất cả trở nên một trong cái ý nghĩa của hai chữ ‘đồng bào’ vừa được thể hiện nơi tấm lòng đôn hậu của một bà cụ nhà quê. Xe chạy thẳng vào phân trại B và sau đó mỗi người đường ai nấy đi. Riêng tôi vào đội 10.

Cứ mỗi lần nhìn cộng đoàn tề tựu trong nguyện đường là tôi lại liên tưởng đến hình ảnh chiếc xe chở tù nhân năm xưa mà tôi kể trên. Từng người với tuổi tác khác nhau, vóc dáng khác nhau, tính tình khác nhau, sở trường sở đoản khác nhau, tâm sự khác nhau, ưu tư lo lắng khác nhau... Tất cả ngồi cạnh bên nhau trong một khoảng thời gian nào đó để rồi, khi nghi lễ xong thì ai ai cũng rời nguyện đường rồi lặng lẽ ra đi, nhà ai nấy ở, tâm sự ai nấy lo, đèn nhà ai nấy rạng. Như vậy có thể gọi là “Cộng Đoàn” không ? Đúng lý phải gọi đây là một “Con Đò” chỉ gồm những con người chọt đến rồi chọt đi. Có điều gì có thể nối kết từng con người ấy lại với nhau không ? Tôi nghĩ điều ấy chính là Bí Tích Thánh Thể, là bữa tiệc mà Chúa Giêsu mời từng người đến mà ăn thịt của Ngài và uống máu của Ngài. Khi đến dự bữa tiệc ấy, cho dù mỗi người mỗi khác nhưng đã trở nên một ‘Thân Thể Nhiệm Mầu’ của Chúa Kitô. Nếu không có Bí Tích Thánh Thể, không biết Giáo Hội có thể tồn tại không ? Không biết Cộng Đoàn Dân Chúa có lý do để hiện hữu không ? Nhất là không biết Niềm Tin Kitô Giáo có còn nhìn thấy trên mặt đất này không ?

